

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Efter relationen med gängkriminelle klienten – HD utesluter försvarsadvokat

Publicerad

22 MAR 2023

Advokaten som uteslutits på grund av romansen med en gängkriminell som hon försvarat förlorar även i Högsta domstolen. Försvرارuppdrag ställer särskilda krav på oberoende och integritet och en nära relation mellan försvarare och klient kan bara godtas ”i yttersta undantagsfall”. Omständigheterna har också varit synnerligen försvårande.

Det var i mars 2021 som Expressen publicerade en artikel som fick Advokatsamfundets disciplinnämnd att omgående inleda ett disciplinärende.

Artikeln fokuserar på kärleksrelationen mellan en Uppsalabaserad advokat och en gängledare och spänner från när advokaten sommaren 2019 först kom i kontakt med gängledaren genom att förordnas som hans offentlige försvarare fram till att gängledaren kort före publicering åtalades för bland annat mordförsök.

I artikeln återges hur mannen i augusti 2020 greps i samband med en skjutning i Gävle och hur han kvällen innan bott på hotell med advokaten, som bland annat beställt en taxiresa till en adress där en av de andra misstänkta skyttarna bodde. Hon biträdde sedan mannen när han förhördes av polis.

Senare samma månad uppsökte gängledaren intensivt efter att själv ha skadats i en skjutning. Advokaten fanns då på plats och både läkare och polis reagerade på att hon framstod mer som en anhörig - något som resulterade i ett underrättelseuppslag om händelsen.

I september hyrde advokaten en lägenhet i Gävle i andra hand via sin advokatfirma - och det visade sig att denna skulle bli gängledarens gömställe. Hyresvärden reagerade på att den propert klädda advokaten hade med sig en yngre man med Guccikeps, mjukisbyxor och så kallad becknarväska. Polisen fotograferade senare gängledaren på lägenhetens balkong - och när hans mobil sedermera beslagtogs påträffades bilder inifrån lägenheten med misstänkt kokain och vad som ser ut som en patron.

Något senare dokumenterade Polisens spanare hur advokaten skjutsade mannen till en butik i Gävle där han misstänktes ha hämtat upp ett gömt vapen. Advokaten kom efter detta att misstänkas för medhjälp till vapenbrott, men friades senare i brist på bevis.

När mannen i mars åtalades för mordförsök fanns en film med i bevisningen som han skickat via Snapchat. I filmen ses mannen ladda en pistol och förklara vem i en fientlig gruppering som var och en av kulorna är avsedda för. I mannens mobil hade polis också säkrats en stor mängd bilder på advokaten och mannen, som på några bilder poserar ihop kärleksfullt. I avlyssnade telefonsamtal kallar mannen också advokaten för "älskling" och det visade sig att hon köpt en ny iPhone till honom på advokatfirmans kort.

I Polisens avlyssning kunde advokaten höras berätta i bakgrunden samtidigt som mannen pratade med en vän. Hon säger då att hon har haft ett möte med den rivaliserande gängledaren på sitt kontor. Advokaten hörs säga att hon "kan få hit dom", men har i polisförhör förnekat att det skulle ha handlat om att locka den andra gängledaren i en fälla.

I ett polisförhör skulle advokaten senare berätta om relationen:

- Det försette mig också i en svår situation framst för att han var en klient, vilket i sig är olämpligt. Jag vill vara tydlig med att jag inte har vetat om nånting som han har hållit på med.

Advokaten beskrev det också som att det fanns "en hållhake" som gjorde att hon inte kunde göra på något annat sätt, men preciserade inte saken närmare.

Advokatsamfundets disciplinnämnd beslutade efter att ha granskat omständigheterna i ärendet att med omedelbar verkan utesluta advokaten ur samfundet.

Anmärkningarna har avsett att advokaten åtagit sig och utfört uppdrag dels som offentlig försvarare och ombud, dels som målsägandebiträde, för en klient med vilken hon haft en nära personlig relation - och där det förelegat intressekonflikt.

Utredningen i ärendet visade enligt nämnden att den aktuella klienten haft kopplingar till den ena sidan i ett pågående gängkrig där han både varit misstänkt för och utsatt för allvarliga brott. Samtidigt som advokaten haft uppdrag för klienten har han vid flera tillfällen disponerat hennes bil - och hon har även skjutsat honom till olika platser. Klienten har också uppehållit sig i hotellrum och en lägenhet som advokaten hyrt - och det framgår att klientens skyddsväst har funnits hemma hos advokaten.

Advokaten har också beställt en taxiresa för klienten till en adress som enligt polisen var intressant i förundersökningen avseende en skjutning. Hon har även köpt en telefon till honom när hans egen varit beslagtagen, betalat vissa utgifter och gjort banköverföringar till anhöriga till klienten.

Utöver detta framgick det att advokaten åtagit sig uppdrag som offentlig försvarare för en person som enligt Polisen ingår i den andra sidan på gängkriget. Hon har också lämnat uppgift om att ytterligare en person med koppling till "den andra sidan" besökt hennes kontor och uppgett att hon skulle kunna få honom att komma tillbaka dit. Advokaten har också blivit misstänkt för medhjälp till vapenbrott efter att ha skjutsat klienten, även om utredningen senare lades ned.

Advokaten har i allt väsentligt vitsordat de faktiska omständigheterna och medgett att hon haft en olämplig relation med klienten. Hon har samtidigt förnekat att hon gett klienten tillåtelse att disponera hennes bil eller lägenhet när hon inte var där - eller disponera över hennes bankkonto. Advokaten anser sig också ha utfört sitt uppdrag på ett objektiva, oberoende och fritt sätt utan att främja orätt.

Hon säger sig genomgående ha visat trohet och lojalitet mot klienten och på bästa sätt tillvaratagit hans intresse, trots den föreliggande situationen. Hon har samtidigt inte brutit mot tystnadsplikt eller restriktioner och relationen med gängledaren har inte haft någon negativ inverkan på yrkesutövandet i sig. Hon anser sig heller inte ha tagit några uppdrag för klienten som medfört en intressekonflikt.

Advokatsamfundets disciplinnämnd ansåg att det fanns flera delar där det saknades anledning att tro att advokaten brutit mot god advokatsed. Hon kunde inte anses ha främjat orätt, eftersom utredningen om medhjälp till vapenbrott lagts ned. När advokaten åtog sig uppdrag för personer på två sidor i ett gängkrig var det samtidigt inte heller säkert att hon var medveten om intressekonflikten, eftersom hon inte var införstådd med gängkriget och då intressekonflikten inte framkom vid en sedvanlig intressekonfliktkontroll.

Det framgick dock att advokaten, som bland annat gjort banköverföringar och låtit klienten uppehålla sig i boenden som hon hyrt, har inlåtit sig i ett antal ekonomiska transaktioner av varierande slag som inte följt av hennes uppdrag som offentlig försvarare. Detta hade utgjort ett allvarligt brott mot god advokatsed, ansåg nämnden. Advokaten hade även brutit mot god advokatsed genom att nämna namnet på en presumtiv klient från den andra sidan i gängkriget som sökt henne på kontoret.

Ett vänskaps- eller kärleksförhållande med en person medför i sin tur inget generellt hinder för en advokat att åta sig uppdrag för personen, men när det handlar om försvararuppdrag blir saken annorlunda. De advokatetiska reglerna för försvarare är inte strängare än för advokater i allmänhet, men det förekommer ofta särskilda utmaningar som gör det nödvändigt att ”i alla avseenden upprätthålla en självständig och oberoende ställning gentemot den misstänkte”. Detta utgör i sin tur en grundläggande förutsättning för att advokaten med nit och omsorg ska kunna tillvarata den misstänktes rätt och i detta syfte verka för sakens riktiga belysning, konstaterade nämnden.

Advokaten har efter att kärleksrelationen inletts åtagit sig ytterligare uppdrag för gängledaren, och frånträtt först efter att åklagaren påtalat det olämpliga. Detta hade enligt disciplinnämnden utgjort ett allvarligt åsidosättande av advokatplikterna.

Sammantaget fick advokaten anses ha på ett flagrant sätt brutit i kravet på integritet och oberoende i förhållande till klienten. Det hade inte handlat om någon enstaka händelse där advokaten agerat i strid med vad som förväntas och kan krävas av en advokat - och då särskilt av en försvarare. Den allvarliga brottslighet som klienten var misstänkt för och sedermera även dömdes för ledde också till slutsatsen att det funnit risk för att advokaten genom sitt agerande ”jämnat vägen för sin klients brottsliga verksamhet”. Hon hade i vart fall främjat klientens intressen på ett otillbörligt sätt.

Advokaten hade på grund av omständigheterna hamnat i ett beroendeförhållande till klienten där hon inte kunnat inta den fria och oberoende ställning som krävts för att kunna fullgöra försvararuppdraget. Hon hade heller inte bedrivit sin advokatverksamhet på ett sätt som främjar det goda rättssamhället, utan hennes agerande hade i stället allvarligt äventyrat advokatens kärnvärden, särskilt avseende upprätthållande av oberoende och integritet. Omständigheterna fick sammantaget anses som synnerligen försvårande.

Det var därför inte tillräckligt med varning och straffavgift, utan advokaten uteslöts ur Advokatsamfundet med omedelbar verkställighet.

Högsta domstolen, HD, går nu på samma linje som samfundet när man fastställer uteslutningen.

Advokaten, som hörts inför HD, har bland annat gjort gällande att relationen bara varit sporadisk och att

uppdraget i praktiken varit mycket begränsat. Omständigheterna borde under alla förhållanden inte resultera i uteslutning.

En advokat ska enligt Advokatsamfundets vägledande regler som en oberoende rådgivare företräda och tillvarata klientens intressen inom ramen för gällande rätt och god advokatsed. Advokaten får inte låta sitt handlande påverkas av tanke på egna fördelar eller obehag eller av hänsyn till andra ovidkommande omständigheter. En advokat ska utöva sin verksamhet med integritet och på ett sätt som främjar det goda rättssamhället.

Reglerna vilar på några särskilt viktiga grundläggande principer i oberoende, lojalitet mot klienten, konfidentialitet och undvikande av intressekonflikter, konstaterar HD. En advokat måste alltid varit fri och oberoende, även i förhållande till klienten. Detta behövs för att advokaten inte ska riskera att överskrida de gränser som gällande rätt och god advokatsed utstakar för advokatens handlingsfrihet, konstaterar domstolen. Advokaten ska alltid kunna ge klienten de råd och det biträde som är bäst för klienten - oavsett var klienten själv önskar.

En advokat har tystnadsplikt avseende det som anförtrotts honom eller henne inom ramen för advokatverksamheten eller som advokaten fått kännedom om i samband med verksamheten och tystnadsplikten omfattar även presumtiva klienter. För att en ekonomisk transaktion mellan advokat och klient ska vara tillåten krävs ”en stark och närmast direkt koppling mellan transaktionen och uppdraget”, konstaterar HD.

Domstolen bekräftar även den syn på uppdrag som offentlig försvarare som samfundet gett uttryck för. En försvarare ska med nit och omsorg tillvarata den misstänktes rätt och i detta syfte verka för sakens riktiga belysning. En person som haft uppdrag åt den misstänkte eller ekonomiska förbindelser med denne får inte vara försvarare om omständigheterna är ägnade att minska förtroendet för försvararens förmåga att fullfölja sina åligganden.

Att vara försvarare är ett förtroendeuppdrag som ställer särskilda krav på advokatens oberoende och integritet i förhållande till såväl den misstänkte som det allmänna. ”Om försvararen har en nära personlig relation med den misstänkte upprätthåller försvararen typiskt sett inte detta oberoende, oavsett om någon särskild omständighet som påvisar detta har inträffat i det enskilda fallet eller inte”, skriver HD. Domstolen anser också att risken är ”påfallande” att en försvarare som har en nära personlig relation med den misstänkte tar ovidkommande hänsyn.

Det kan därför bara i ”yttersta undantagsfall” godtas att en advokat försvarar en person som han eller hon har en nära personlig relation till. Att anta ett sådant försvararuppdrag innebär i regel också att man som advokat bryter mot de krav på oberoende och integritet som gäller för advokater. För att ett sådant åsidosättande ska kunna medföra uteslutning krävs det att omständigheterna är synnerligen försvårande och här måste det alltid göras en sammantagen bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet. Man får här bland annat se till typen och omfattningen av den brottslighet som klienten misstänks för samt den personliga relationens beskaffenhet, konstaterar HD.

I det aktuella fallet framgår det att advokaten åtog sig försvararuppdraget i augusti 2020 när klienten var misstänkt för mordförsök. Hon hade då enligt egen uppgift haft ”en romans” med klienten sedan våren samma år. Hon upprätthöll därmed inte det krav på oberoende och integritet som gäller för ett uppdrag som offentlig försvarare och bröt därmed mot god advokatsed.

Misstanken mot klienten avsåg mycket allvarlig brottslighet och advokaten kände dessutom till att han vid flera tidigare tillfällen varit misstänkt för allvarlig brottslighet, eftersom hon varit försvarare för

honom flera gånger under 2019. Hon har avträtt uppdraget först efter en dryg månad, sedan en åklagare påtalat det olämpliga i att hon företrädde den aktuella klienten.

Redan detta talar enligt HD för att omständigheterna är synnerligen försvårande. Till det kommer den mycket försvårande omständigheten att advokaten till klienten lämnat uppgift om namnet på en presumtiv klient som kunde ha koppling till ett gentemot klienten rivaliserande gäng.

Isak Bellman

Instans: Högsta domstolen

Rättsområden: [Åklagare](#), [Polis](#), [Domare](#), [Advokat](#), [Straffprocess](#), [Legitimations- och disciplinärenden](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter